

Муниципальное бюджетное образовательное учреждение
Хадынская средняя общеобразовательная школа Пий-Хемского кожууна
Республики Тыва

668513, Республика Тыва, Пий-Хемский кожуун с. Хадын ул. Маады
Парынмаа, д.8

Рассмотрено:
на заседании
ШУМО ГЦ
Протокол № 1
«28» августа 2024 г.

Согласовано:
заместитель директора по УВР
 /Байкара В.Г./
«28» августа 2024 г.

Утверждаю:
директор школы
 /Монгуш Л.Ч./
Приказ № 59
«28» августа 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

По предмету: Литературлуг номчулга

Класс: 2 класс

Срок реализации: 1 год

Автор и название учебника, год выпуска: Л.С. Кара-оол. Литературлуг
номчулга .2кл Кызыл: НШХИ, 2020г.-200 ар.

Количество часов: 68 (2 часа в неделю)

Учитель: Опежик К.М.

с. Хадын 2024 г.

I. ТАЙЫЛБЫР БИЖИК

2-ги класстың «Литературлуг номчулга» эртеминге тургускан ажылчын программаны Россия Федерациязының «Россияның Школазы» деп өөредилге-методиктиг бөлүккө, Тыва Республиканың ниити өөредилгезининг эге школага 1- 4 класстарга тыва дыл болгаш номчулга талазы-биле күрүнө стандарттарынга дүүштүр, 2011 чылдың Э. Д. Ондарның 2- 4 класстарга номчулга программасынга болгаш 2013 чылда үндүргени 3-кү класстарның Л.С.Кара-оолдун «Литературлуг номчулга» номунга даянып тургускан. Бо ажылчын программа эге школаның Федералдыг күрүнө стандарттарының сорулгаларын чедип алырынче уланган.

II. 2-ги класстың өөреникчилерининг «Литературлуг номчулгада» чедип алып планнатыванган түннелдери

Личностуг

өөреникчилер чүнү билир ужурлугул:

- өөредилгениң чедиишкинниг болурунун чылдагаанын тып билири;
- бодуну ажылын туңнеп, үнелеп билири;
- бодунун төрөөн чуртунга болгаш чонунга, ооң амыдырал-чуртталгазының хамаарылгазын шингээди алыры;
- өске чоннарның ниити мөзү-шынарының, моральдыг нормаларының талаларын билип алыры;
- бодунун-даа, өске чоннун кижилерининг кылган эки, багай талаларының уг- шиин тып билири;
- моральдыг нормаларга болгаш этиктиг негелделерге дүүштүр аажы- чаңын таарыштырары;
- өске кижилерниң сагыш-сеткилин, ишти-хөңнүн билири болгаш олар-биле кады сагыш-човаары;
- уран-чечен культура-биле таныжып тура эстетиктиг овур –хевирлерниң кижизиттинери;
- өөредилгеже, эртем-билигже чүткүлдүү;

өөреникчилер чүнү билип алырыл:

- долгандыр турар бойдуска хумагалыг, камныг, ынак болуру;
- аажы- чаңы моральдыг мөзү – шынарга, ужур-чурумга чагыртыры;
- өске чоннарның хамаатыларынга дең хамаарылгалыг болуру.

Предметтиг

Номчулга болгаш чугаа сайзырадылгазы

өөреникчилерниң өөренип алган турар билиглери:

- утка болгаш дыл-домааның талазы-биле чедингир сөзүглелди пауза, интонация болгаш номчулганың темпизин барымдаалап шын, медреселдиг, аянныг номчууру;
- таныш эвес сөзүглелди номчуурунун дүргени 1 минутада 65 – 70 хире сөс;
- чогаалдың адынга болгаш аңаа чураан чуруктарга даянып алгаш, чогаалдың кол утказын тодарадып билири;
- чогаалдың темазынга, кол утказынга, идеязынга хамаарышкан монологтарны (үзүндүлери, абзацтарны) дыңналдыр номчууру, доктаадып алыры;
- сөзүглелдин кезектерин чогаалда болуушкуннарның дес-дараалашкаан болгаш утка талазы-биле харылзааларын тодарадып билири;

- улуг эвес сөзүглелди аңгы-аңгы кезектерге чарып, кезек бүрүзүңгө ат (эге) чогаадыры; башкының дузазы-биле сөзүглелдин планын тургузары база сөзүглелге болгаш оон кезектеринге хамаарышкан айтырыгларны тургузуп билири;
- номчаан чүүлүнүң утказын делгередир болгаш кысказы-биле допчулап чугаалаары;
- уруглар библиотекасында бар номнар-биле, алфавиттиг каталог аайы-биле номнарны тып билири;
- номчаан номнарыныё кыска тайылбырын тургузуп билири; справочниктер, энциклопедиялар болгаш уругларнын периодиктиг журналдары- биле ажылдап билири;
- чогаалдың кол маадырларының чугаазын, чүнү кылып турарын барымдаалап оларга үнелел бээри;

өөреникчилерниң өөренип алыр аргалары:

- номчаан чогаалыңга хамаарышкан бодунуң үзел-бодалын бодунуң сөстери-биле аас болгаш бижимел хевирге дамчыдып билири;
- номчаан чогаалыныё эстетиктиг болгаш мөзү-шынар талазы-биле бодунуң бодалдарын чугаалап билири;
- номчаан чогаалының кол маадырларыңга болгаш чогаалды бижээн авторнун позициязыңга хамаарыштыр бодунуң үзел – бодалын бодунуң сөстери-биле аас болгаш бижимел хевирге дамчыдып билири;
- дөмей сөзүглелдерни болгаш айтырыгларга харыыларны бижимел хевирге тургузуп билири;

Чогаадыкчы ажылдар

өөреникчилерниң өөренип алган турар билиглери:

- диалогту аянынг рольдап номчууру;
- план езугаар сөзүглелди тургузуп билири;
- хайгааралдың туннелинде бижимел чугааның хевирлерин (тодарадып бижиир, угаап-бодаар), болган болуушкуннун чылдагаанын тодарадып тургаш, чугааларны тургузуп билири;
- бердинген тема езугаар чогаадыгларны, номчаан номунга, көргөн кинозунга, теледамчыдылгага, сөзүглелдерниң үзүндүлеринге үнелээшкннерни бижип билири;
- номчаан чугаазыңга шиижиткен көргүзүглерге киржири, шээжи-биле доктаадып алган шүлүктөрин, чогаалдың үзүндүлерин аянынг номчуп билири;
- бердинген чуруктар езугаар чогаадыгларны тургузуп чогаадып билири.

Өөреникчилерниң өөренип алыр аргалары:

- чогаалдың маадырларының бирээзиниң өмүнээзинден делгеренгей азы допчу чугаа кылып билири; чугааның сюжедин болгаш кол маадырларының болуушкуннарын улаштыр чогаадыры;
- номчаан чогаалдарыңга чуруктарны чуруп билири;
- бөлүк- биле ажылдап тура сценарийни болгаш проектилерни тургузуп билири;

Метапредметтиг

Регулятивтиг

Өөреникчилерниң өөренип алган турар билиглери:

- бодунуң кылыр ужурлуг ажылын планап болгаш салып алган сорулгалары-биле оларны дүүштүрүп билири;
- чаа өөрөнгөн уран – чечен чугаада башкының айтып кааны езугаар чүнү кылырын сагыыры;
- өөредиглиг кылдыныгларны аас болгаш бижимел хевирге кылып билири;
- болуушкун төнчүзүндө , оон түңнелдерин анализтеп болгаш демдээн салган соонда эдилгелерни кылып билири;

өөреникчилерниң өөренип алыр аргалары:

- башкы-биле демниг ажылдажыышкын үезинде чечен чогаалды өөренип шингээдип алырда чаа-чаа сорулгаларны салып билири;

- кылган ажылдарын ажыл үезинде болгаш ажыл соонда шын кылып турарын бот сайгарып шинчилеп билири;
- бодунуң номчулга ажылын планнап билири.

Билип алыышкын

өөреникчилерниң өөренип алган турар билиглери:

- херек билиглерни словарьларны ажыглап тургаш тып билири;
- чогаалдарны болгаш ооң кол маадырларын деңнеп болгаш үнелел барымдаазын езугаар аңгылап билири;
- чогаалдың кол маадырларының сөстери, сагыш- сеткили, кылып турар чүүлдерин, аразында харылзааларын шиңгээдип алыры.

өөреникчилерниң өөренип алыр аргалары:

- херек билиглерни библиотекалардан, өөредиглиг литературадан болгаш Интернеттен тып билири;
- амыдыралдың болуушкуннарын, чечен чогаалдын хевирлерин, кол маадырларын деңнеп болгаш аңгылап билири;
- чогаалды сайгарып турар үеде болгаш бодунуң амыдыралыңга даянып алгаш чылдагаан айтып турар харылзааларны, логиктиг угаан- бодалын аас болгаш бижимел хевирге шын тургузуп билири;
- бердинген статья-биле ажылдап билири (статьяның кол бодалын тодарадып, планын тургузары).

Коммуникативтиг

Өөреникчилерниң өөренип алган турар билиглери:

- бөлүккө ажылдап өөренири; бодунуң бодалындан аңгыда эжиниң үзел-бодалын база дыңнап үнелеп билири;
- түңнел үндүрерде бодунуң бодалын тайылбырлап билири болгаш эш-өөрүнүң үзел-бодалы- биле деңнештирип билири;
- эжинге херек медээни шын тода дамчыдып билири;
- демниг ажыл үезинде эжинге дузаны чедирери, бот-боттарын хынажып билири;
- диалог чугааны чорудуп билири;
- салдынган сорулгаларны чедип алырда чугааны шын тургузуп билири;

өөреникчилерниң өөренип алыр аргалары:

- салып алган сорулгаларны чедип алырда, өске кижилерниң үзел-бодалдарын база дыңнап билири;
- бөлүк-биле ажыл үезинде чогуур айтырыгларны салып билири.

III. ПРОГРАММАНЫҢ ДОПЧУЗУ:

№ П/П	НАИМЕНОВАНИЕ РАЗДЕЛОВ	КОЛИЧЕ СТВО ЧАСОВ	В ТОМ ЧИСЛЕ		
			ЧОГАА ДЫГ	ПРОЕКТ	ЭКСКУРСИЯ
	Экии, Литературлуг номчулга!	1			
1	Ооренип оорен	5			
2	Чылдын уелери. Тодуг- догаа кузумейни	4	1		1
3	Улустун аас чогаалы. Тоолдар	8			

4	Чылдын уелери. Аккыр харлыг кыжым.	6	1	1	1
5	Тос чузун малымайны	6		1	
6	Арыг-шевер кадыкшылдын ундезини	3	1		
7	Улус аразындан ием караа чымчак	3	1		
8	Чылдын уелери. Чаагай чазым	3			1
9	Улустун аас чогаалынын биче хевирлери	6		1	
10	Тоогу болгаш тоолчургу чугаалар	2			
	Бистин бичии оннуктеривис	4	1		
11	Эштигде—хоглуг, эптигде—куштуг	3	1		
12	Ойнаксанчыл оюннарым	2			1
13	Кижин болуру чажындан	2			
14	Оске чоннарнын аас чогаалы	2			
15	Чонум чаагай езеу-чанчылдары	1			
16	Чылдын уелери. Чараш чайым.	23	1		

ЛИТЕРАТУРЛУГ НОМЧУЛГА ЭРТЕМИНИН ПЛАНДА ТУРУЖУ

Номчулгага чылда 68 шак көрдүнүп турар, неделяда 2 шакка санаттынган. Класстан дашкаар номчулганы 1 улдуңда-ла 1 шак кылдыр киирген. Бир чылда көрдүнгөн 68 өөредилге шагының улдуң аайы-биле чижек хуваалдазы :

Бирги улдуңда- 18 шак

Ийиги улдуңда- 14 шак

Үшкү улдуңда- 20 шак

Дөрткү улдуңда- 16 шак.

I. КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИКТИГ ПЛАН

№ П/П	КИЧЭЭЛДИН ТЕМАЗЫ	Эрттирген хуну		
		План	Факт	
1.	Экии, литературлуг номчулга!	03.09.2024		
2	К Ондар.Ужук дою.	07.09		
	Ооренип оорен			
3.	Ч. Кара-куске. Арыг-с илиг, чараш бижиир.	10.09		
4.	С.Маршак. Школачы билип алзын.	14.09		
5.	КДН.К-Э. Кудажы. Ногаан, кок болгаш кызыл карандаштар.	17.09		
6.	С.Баруздин. Берге бодалга.	21.09		
	Чылдын уелери. Тодуг-догаа кузумейни			
7.	Б.Ховенмей. Куску хову. Г. Скребицкий «Кус»	24.09		
8	В.Бианки. Сыйтылаа куске.	28.09		
9.	Экскурсия «Кустун демдектери»	01.10		
10	Чогаадыг «Экии, кус!»	05.10		
	Улустун аас чогаалы. Тоолдар			
11.	Тыва улустун тоолу. Дилги биле ала-сааскан.	08.10		
12.	Тыва улустун тоолу.Инек-Сокпа.	12.10		
13.	Хунажык анай.	15.10		
14	КДН.Тыва улустун тоолу. Чаан биле куске.	19.10		

15	Тыва улустун тоолу. Ийи куске.	22.10		
16.	С. Пюрбю. Бора-Шиижек. (узунду)	26.10		
17	А.Шоюн. Селбер койгунак.	05.11		
18	КДН. Г Скребицкийни-биле. Коданнын аян-чоруу.	09.11		
	Чылдын уелери. Аккыр харлыг кыжым.			
19	Кичээл-проект. Ч/С Чурук-биле чугаа тургузар. «Тожуда кыш»	12.11		
20	Е.Танова. Кышкы ыржыгаш. К.Ондар Харжыгаш.	16.11		
21	Ч.ОндарЧаа чылдын йорээли.	19.11		
22	С.Михалков.чаа чылда.	23.11		
23	Экскурсия «Кыштын демдектери»	26.11		
24	Чогаадыг «Кышкы уе»	30.11		
	Тос чузун малымайны			
25	Кичээл-проект. С Сарыг-оол Бызаа. Бодаган.	03.12		
26	С.Сарыг-оол. Кулун.	07.12		
27	С.Сарыг-оол. Халбынмай.	10.12		
28	КДН. С.Сарыг-оол.Анай. К- Э.Кудажы Анайжыгаш.	14.12		
29	Ч.Кара-Куске Анайларым. Ю. Кюнзегеш. Узер хуна.	17.12		
30	Бистин проективис. «Тос чузун малымайны»	21.12		
	Арыг-шевер кадыкшылдын ундезини			
31	Арыг-шевер. Л Чадамба.Чунар	24.12		

	херек. К Чуковский.			
32	КДН. Былчак хавактыг Федя. Н.Носов.	14.01.2025г.		
33	Чогаадыг «Арыг-шевер- кадыкшылдын ундезини»	18.01	=	
	Улус аразындан ием кара чымчак			
34	Март сези. Л.Чадамба.	21.01		
35	Ава. А.Даржай.	25.01		
36	Чогаадыг «Аваларны алдын хун дээр»	28.01		
	Чылдын уелери. Чаагай чазым			
37	Чаагай час. С.Сарыг-оол.	01.02		
38	Экскурсия «Частын демдектери»	04.02		
39	Час келди. С.Бюрбю. Ыяштарнын байырлалы. В Бианкинии-биле.	08.02		
40	Уш час. В Бианкинии-биле.	11.02		
	Улустун аас чогаалынын биче хевирлери			
41	Тывызыым-дытта, тоолум-дошта.	15.02		
42	Тып корунерем уруглар. А.Шоюн.	18.02		
43	Тывар сен бе?О.Сувакпит. Кым- дыр мен? Л.Чадамба	22.02		
44	Когудуглер.	25.02		
45	Уругларнын ырылары.			
46	Бистин проективис «Тывызыктада болгаш улегер домактардасаннар».	01.03		
	Бистин бичии оннуктеривис			
47	Койгунак. Ю.Кюнзегеш.	04.03		

	Кушкаш.А.Пушкин.			
48	КДН. Шиижек оглу. О.Сувакпит.	08.03		
49	М.Пришвин. Чараа-чечен. КДН.М.Пришвин.Дилгинин чеми.	11.03		
50	Чогаадыг «Бистин бичии оннуктеривис»	15.03		
	Тоогу болгаш тоолчургу чугаалар			
51	Частырыглар-биле ажыл.Тоогу чугаа. Мечи сылдыс.	18.03		
52	Тоолчургу чугаа. Инек буурээ.	22.03		
	Эштигде—хоглуг, эптигде—куштуг			
53	И. Крылов. Куу, рак болгаш шортан. (Басня)	01.04		
54	КДН. Л.Толстойнуу-биле. Адазы болгаш оолдары. (Басня.)О.сувакпит.Айбаангы. (Басня)	05.04		
55	Чогаадыг «Эштигде хоглуг, эптигде куштуг»	08.04		
	Ойнаксанчыг оюннарым			
56	К.Ондар. Ойнап чору.	12.04		
57	Матпаадыр.	15.04		
	Кижн болуру чажындан			
58	КДН. Е.Танова.Хоокуй хокпештер ужун мегелепкеним.	19.04		
59-60	А.Гайдар. Тимур болгаш оон командалы.	22.04		
	Оске чоннарнын аас чогаалы			

61	Узбек улустун тоолу. Эн эки белек.	26.04		
62	КДН. Татар улустун тоолу. Уш угбашкы.	29.04		
	Чонум чаагай езеу-чанчылдары			
63- 64	О.Сагаан-оол. Анчынын чугаазы.	03.05 06.05		
	Чылдын уелери. Чараш чайым.			
65- 66	Э.Кечил-оол. Чечектерим.С.Сурун-оол. Диин оглу.	13.05 17.05		
67- 68	С Сурун-оол. Элик.	20.05 24.05		

IV. ООРЕДИЛГЕ-МАТЕРИАЛДЫГ ХАНДЫРЫЛГАЗЫ:

1. Л.С.. КАРА-ООЛ «Литературлуг номчулга» 2 класс, Кызыл 2012.